

ЧИ БУВАЄ ЧИСЕЛЬНА ДЕЛЕГАЦІЯ?

Прикметник *чисельний* передає значення: '1. числовий; 2. кількісний'. Ось приклади висловів, у яких *чисельний* ужито доречно: 1. *чисельний масштаб карти; чисельне розв'язання рівнянь; чисельний аналіз*. Тобто: *числовий (виражений числами) масштаб карти; числове (а не буквене) розв'язання рівняння; числовий (виражений числами, у числах) аналіз*. 2. *Чисельне зростання /зменшення/ групи; чисельний склад групи; чисельна перевага*. Тобто: *кількісне зростання (зменшення) групи; кількісний склад групи; кількісна перевага (перевага за кількістю)*.

Отож, щодо делегації прикметник *чисельний* можна було б ужити, якби йшлося про її *кількісний склад* — у словосполученні *чисельний* (тобто *кількісний*) *склад делегації*.

Але ж ідеться про те, що делегація була представлена багатьма особами, складалася з великої кількості осіб. Про це українською мовою кажемо: *делегация була численна*. Порівняймо ще: *численна група, численний загін, численні гості (відвідувачі)*. Тобто значення 'який складається з великої кількості кого-, чого-небудь' передається словом *численний*.

А ще *численний* — це 'наявний у великій кількості': *численні дороги (стежки, озера, вибоїни на дорозі), численні помилки в диктанті; 'частий': численні перемоги (поразки), численні дощі (грози, снігопади), численні виступи (збори, мітинги); 'впроваджений не раз': численні спостереження (досліди, спроби, випробування)*.

Слово *численний* відповідає російському *многочисленный*, яке часто калькують, утворюючи штучні квазіукраїнські *багаточисельний* або *багаточисленний*. Насправді ж російське *многочисленный* перекладається українським *численний*: *численні бої (міста, річки, озера, натовпи, зауваження, електрички та ін.)*.

Від *чисельний* утворюється іменник *чисельність* із значенням 'кількість, чисельний склад чого-небудь'. Наприклад: *чисельність народу України*, тобто: *кількість (чисельний склад) народу України*. Ще приклад: *У рік інвалідів (2003) соціально-адміністративна служба ставить завданням зменшити чисельність інвалідів*. Тобто зменшити *кількість (чисельність) інвалідів*.

Від *численний* утворюється абстрактний іменник *численність* із значенням 'велика кількість'. Наприклад: *Зграї ворон вражали численністю*.

Катерина Ленець